

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนภายใต้กระแสการ
เปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบันของจังหวัดพะเยา

ชื่อผู้เขียน นายธวัช จรัสวรภัทร

รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

อาจารย์อโดทัย วัฒนาพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒน์ วงศ์อภัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "บทบาทของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบันของจังหวัดพะเยา" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานภาพที่เป็นจริงของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ตลอดจนบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปและความจำเป็นของการมีกิจการอาสารักษาดินแดนในสถานการณ์ปัจจุบัน ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินกิจการอาสารักษาดินแดนจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจังหวัดพะเยา จำนวน 7 กองร้อย ๆ ละ 10 คน รวม 70 คน และผู้ดำรงตำแหน่งรอง ผบ.ร้อย อส.จ.และผู้ช่วย ผบ.ร้อย อส.อ. จำนวน 9 กองร้อย ๆ ละ 1 คน รวมทั้งหมด 79 คน ด้วยการใช้แบบสอบถามแบบเจาะลึกอย่างไม่เป็นทางการ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า

บทบาทของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจังหวัดพะเยาในช่วงสงครามเย็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ยังมีสถานการณ์การต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ที่ยังรุนแรงอยู่นั้น ภารกิจที่โดดเด่นและสำคัญที่สุดคือภารกิจด้านการรักษาความมั่นคงของประเทศ แต่ปรากฏว่าหลังยุคสงครามเย็น ภารกิจของสมาชิกของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่สำคัญที่สุดคือ ภารกิจในด้านการป้องกันฝ่ายพลเรือน รองลงมาได้แก่ภารกิจการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน ทั้งนี้เนื่องจากยุคหลังสงครามเย็น หลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียตและจักรวรรดิแล้ว ปรากฏว่าลัทธิคอมมิวนิสต์ก็ได้ลดบทบาทลงไป ทำให้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนต้องปรับบทบาทของตนเอง เพื่อให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันสถานการณ์ปัจจุบัน ได้มีสาธารณภัยมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งภัยธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ประกอบกับภารกิจด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนนั้น ไม่มีหน่วยงานหลักในการดำเนินการ กรมการปกครองจึง ได้อาสารับภารกิจดังกล่าวมาปฏิบัติ และกลายเป็นภารกิจสำคัญในปัจจุบัน

ในด้านความจำเป็นของการมีกิจการอาสารักษาดินแดนนั้น พบว่าสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมีความเห็นว่ายังมีความจำเป็นอยู่ โดยอ้างภารกิจหลักที่เป็นเหตุผลสำคัญของการดำรงอยู่ของกิจการอาสารักษาดินแดน คือ ภารกิจด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ภารกิจอีกประการหนึ่งคือ ภารกิจด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน โดยการปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายตำรวจ ในการปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ากิจกรรมที่เด่นชัดที่สุดของภารกิจด้านนี้ คือ การปราบปรามผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า รองลงมาคือ การปราบปรามยาเสพติด ภารกิจที่สนับสนุนเหตุผลการดำรงอยู่ของกิจการอาสารักษาดินแดนอีกประการหนึ่งคือ ภารกิจด้านการข่าว ด้วยเหตุผลที่ว่า การปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายทุกประเภทมีความจำเป็นต้องมีการสืบสวนหาข่าวก่อน จึงจะสามารถปฏิบัติการจับกุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลำพังกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจไม่เพียงพอในขณะที่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเป็นกำลังของฝ่ายปกครองและสามารถเข้ากับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ได้ดี เพราะเป็นเจ้าหน้าที่ของฝ่ายปกครอง เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามก็ยังมีภารกิจอีกหลายภารกิจที่สามารถเป็นเหตุผลในการคงไว้ของกิจการอาสารักษาดินแดน แต่เป็นภารกิจที่มีความสำคัญรองลงไป จากภารกิจที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

Independent Study Title **The Roles of The Volunteer Defense Forces**
under the Changing Situations of Phayao
Province

Author **Mr. Thawatchai Charatworrapat**

M.A. **Political Science**

Examining Committee :

Lecturer **Anothai Wattanaporn** Chairman

Assoc. Pr **f. Somsak Keawkingkeo** Member

Assist.Pr **f. Suwat Wongsapai** Member

ABSTRACT

The study entitled, "The Roles of The Volunteer Defense Forces under the Changing Situations of Phayao Province," is designed to study actual statuses of Volunteer Defense Forces, including the changing roles and needs for Roles of Volunteer Defense Forces amidst present situations. Information obtained from this study will be useful for solving problems and obstacles in running Volunteer Defense Forces activities in Phayao Province. The researcher collected samplings from the members of 7 Divisions of Phayao Volunteer Defense Forces, 10 each, totaling 70 persons and officers holding the position of Deputy Commander of Provincial

Division and Assistant Commander of Provincial Division, altogether 9 Divisions, 1 each, totaling 79 persons. In this regard, informal in-depth interview and participant observation were conducted, including related documents. Research results are summarized as follows:

The roles of Phayao Volunteer Defense Forces during cold war period, especially when fighting against communist activists was heavy, one of the most outstanding and important tasks was to sustain country security. But after the cold war their most important duty was civil protection; the secondary was to keep internal peace and order. The event follows that after the cold war and bankruptcy of the Union of Soviet Socialist Republic, the significance of communist regime declined. Consequently, the members of Volunteer Defense Forces have to adjust their roles in order to keep pace with changes of present situations. At the same time, amidst present situations public disasters, both natural and human, have occurred in increasing number. Besides, the task of civil disaster prevention has not been given responsibility by any organization. Thus the Department of Administration volunteered to take responsibility of such task which has currently become an important function.

As regards necessity of Volunteer Defense Forces activities, it is found that they have remained meaningful. It is claimed that the main task justifying the existence of Volunteer

Defense Forces activities is a civil disaster prevention as already mentioned. Another duty is to keep internal peace and order in collaboration with police in suppression of law violators. The majority are of opinion that the most outstanding task is the suppression of forest exploiters; the secondary is drug suppression. The other is information service, basing on reasons that in suppression of all kind of law violators it is necessary to collect information before proceeding to arrest them. Only police force might not be enough for performing such duty while the Volunteer Defense Forces are an administrative force which can cooperate effectively with Subdistrict and village headmen because they are administrative officers as well. However, there are many tasks which can justify the retaining of Volunteer Defense Forces activities. But they are second to the abovementioned task.